

Av JOSTEIN MATRE

Brystkreft er ikke på Verdens Helseorganisasjons (WHO) liste over røyke-relaterte sykdommer. En ny norsk-ledet studie kan endre på det.

– Fra før er det kjent at alkoholholdig drikking øker faren for brystkreft, men nå har vi tatt for oss et stort nok antall røykere som ikke drikker til at vi kan si at røyking alene også øker risikoen, sier professor i forebyggende medisin ved UIT Norges Arktiske Universitet i Tromsø, Inger Torhild Gram, til VG.

Hun har ledet studien som blir publisert i dag. Sammen med seks andre forskere har hun analysert data samlet inn fra nesten 85 000 kvinner på Hawaii og i California mellom 1993 og 2010.

Ifølge studien har kvinner som røyker minst 20 pakker sigaretter årlig, og har gjort det i mer enn fem år før de får sitt første barn, 35–40 prosent større risiko for brystkreft enn de som ikke røyker. Selv de som ikke drikker alkohol.

– Så lik risiko

– Jeg var overrasket over at det var så lik risiko for brystkreft enten man drikker eller ikke. Det ser ut til at effekten av røyking er den samme uansett, sier Gram.

Selv om studien er foretatt i USA, lar den seg overføre til norske kvinner, ettersom man har tatt for seg kvinner fra fem ulike etnisiteter, og resultatene var de samme for alle.

Tidligere studier har også indikert en sammenheng mellom røyking og brystkreft, men ettersom det har vært så få av deltagerne i disse studiene som har vært avholdskvinner, har man ikke kunnet slå fast at det ikke var alkoholen som var årsaken til sykdommen. Derfor har hverken WHO, som gjorde sin forrige vurdering i 2012, eller amerikanske helsemyndigheter, som gjorde sin siste vurdering i fjor, tatt med brystkreft på sine lister over røyke-relaterte sykdommer.

Den norske professoren håper dette nå vil endre seg.

– Nå har vi svart på et av spørsmålene den amerikanske helseministeren etterlyste i sin rapport i fjor. Dermed har vi kommet et skritt videre for å få brystkreft på listen, og vi har flere studier på gang, sier Gram.

– Gir jenter god grunn

Hun mener studien gir unge jenter en god grunn for å slutte å røyke umiddelbart, og ikke vente til man blir gravid, slik mange sier de skal gjøre.

– Risikoen blir større dess flere år du røyker før din første fødsel, da brystvevet endrer seg og man blir mer motstandsdyktig. I Norge er kvinner i gjennomsnitt 29 år når de får sitt første barn, da har de gjerne røykt i over 10 år allerede. Det er viktig at de unge jentene skjønner at de må slutte i dag for å unngå brystkreft i fremtiden.

Daglig leder Eva Michelsen Ekroll i Brystkreftforeningen, synes studien er svært interessant.

– Vi vet jo at røyking er den viktigste enkeltstående risikofaktoren til mange typer kreft, men det er ny kunnskap for oss at røyking også øker faren for brystkreft. Jeg er likevel ikke overrasket, og jeg er kjent med at tidligere forskning har sett på dette. Derfor er

Norsk professor om ny studie:

**Røyk
øker
faren
for
bryst-
kreft**

RØYKVARSEL: Mange kvinner opplever å få brystkreft. Å slutte å røyke kan være en viktig måte å forebygge sykdommen på, ifølge norsk professor.

Foto: REUTERS

jeg veldig glad for at man har fått konstatert det med et bredt og godt forskningsgrunnlag, sier Michelsen Ekroll. Hun er nå opptatt av å få denne informasjonen ut til unge kvinner, slik at Brystkreftforeningen kan inkludere røykeslutt som et forebyggende tiltak. – Samtidig vil vi be Norsk Bryst Cancer Gruppe, som er ansvarlig for de norske retningslinjene, om å vurdere denne studien opp mot de nåværende retningslinjene for brystkreft.

E-post: jostein.matre@vg.no